

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน เป็นแหล่งระดมเงินฝากและให้เงินกู้ที่ใหญ่ที่สุด เมื่อเทียบกับสถาบันการเงินประเภทอื่นๆ เริ่มมีขึ้นในประเทศไทยตั้งแต่รัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ โดยการริเริ่มของชาวต่างประเทศและส่วนใหญ่เป็นสาขาจากต่างประเทศ มุ่งอำนวยความสะดวกในการส่งออกและนำเข้า แต่หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา ธนาคารพาณิชย์ไทยก็เริ่มมีบทบาทมากขึ้น สามารถรวบรวมเงินฝาก เงินทุนและจัดสรรเงินให้กู้ได้มากมายระยะเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่ธนาคารพาณิชย์เริ่มกลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเงิน และมีพระราชบัญญัติควบคุมธนาคารพาณิชย์ขึ้นในปี พ.ศ. 2488 และ 2505

ธนาคารพาณิชย์ไทยเป็นระบบธนาคารสาขา (Branch Banking System) โดยตามแบบอย่างประเทศอังกฤษ คือ เป็นธนาคารที่ดำเนินกิจการอย่างกว้างขวาง มีที่ทำการมากกว่า 1 แห่ง โดยเปิดสาขาในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศ และอาจมีสาขาในต่างประเทศด้วย ระบบธนาคารสาขามีผลดีในด้านการรวบรวมทุนได้มากจึงปล่อยให้กู้ได้มาก ทั้งประหยัดค่าใช้จ่าย และมีการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) ด้วย แต่ผลเสียก็คือ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่จำกัดอยู่ในส่วนกลางซึ่งสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ และอาจมีการระดมเงินฝากจากสาขาในท้องถิ่น เพื่อนำมาปล่อยให้กู้ในส่วนกลาง ระบบธนาคารสาขามีแนวโน้มไปในทางผูกขาด ไม่มีการแข่งขันอย่างแท้จริง เพราะอำนาจทางการเงินตกอยู่กับธนาคารเพียงไม่กี่แห่ง ถ้ามีการผูกขาดเกิดขึ้นในระบบธนาคารพาณิชย์ ก็จะมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เพราะธนาคารพาณิชย์ดำเนินธุรกิจเกี่ยวข้องกับสาขาเศรษฐกิจทุกสาขา ทั้งภาคเศรษฐกิจจริง (Real Sector) อันได้แก่ภาคครัวเรือน (Household Sector) ภาคธุรกิจ (Business Sector) ภาครัฐบาล (Government Sector) และภาคต่างประเทศ (Foreign Sector) กับภาคการเงิน (Financial Sector) อันได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand) ธนาคารพาณิชย์ (Commercial Banks) ธนาคารออมสิน (Government Saving Bank) และสถาบันการเงินอื่นๆ ดังนั้น การเคลื่อนไหวของธนาคารพาณิชย์ก็ย่อมมีส่วนทำให้สาขาเศรษฐกิจต่างๆ ได้รับผลกระทบไปด้วยเนื่องจากธนาคารพาณิชย์ เป็นสถาบันการเงินที่ระดมเงินออมได้มากที่สุดถึงกว่าร้อยละ 70 ของเงินออม ที่สถาบันการเงินทุกประเภทระดมได้จากประชาชน

และธนาคารพาณิชย์ เป็นสถาบันการเงินเพียงประเภทเดียว ที่ให้สินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจต่างๆ มากที่สุดถึงร้อยละ 70 ของสินเชื่อในประเทศจากสถาบันการเงินทุกประเภท ที่ศทาง การขยายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 14 ปี ย้อนหลัง ตั้งแต่ปี 2519-2532 (ตาราง 3) จะเห็นว่าสัดส่วนสินเชื่อทางภาคเกษตร อุตสาหกรรมและการบริโภคส่วนบุคคลขยายตัวเพิ่มขึ้น

ภาคเกษตรกรรม เมื่อปี 2519 เดิมธนาคารพาณิชย์ปล่อยสินเชื่อเพียงสัดส่วนร้อยละ 6.8 ของสินเชื่อทั้งสิ้น ในปัจจุบันมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 14.7 ทางภาคอุตสาหกรรม และการบริโภคส่วนบุคคล เดิมมีสัดส่วนร้อยละ 11.1 และร้อยละ 8.4 ของยอดสินเชื่อทั้งสิ้น ปัจจุบันมีสัดส่วนร้อยละ 18.4 และร้อยละ 20.1 ตามลำดับ

ทางภาคการค้า เดิมธนาคารพาณิชย์พิจารณาปล่อยสินเชื่อเป็นสัดส่วนสูงที่สุด ร้อยละ 61.6 ในปี 2519 แต่ในปัจจุบันมีสัดส่วนลดลงเป็นร้อยละ 32.3 แต่ยังคงเป็นภาคที่ธนาคารพาณิชย์พิจารณาให้สินเชื่อมากที่สุด เมื่อเทียบกับภาคอื่นๆ

เมื่อพิจารณาโครงสร้างสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งระบบ แยกตามวัตถุประสงค์การให้สินเชื่อในปี 2532 มีการกระจายสินเชื่อไปสู่ภาคเศรษฐกิจสาขาต่างๆ ดังนี้

- ภาคเกษตร	14.7%
- ภาคนอกเกษตร	85.3%
ซึ่งประกอบด้วย	
- การค้า	32.3%
- การบริโภคส่วนบุคคล	20.1%
- การอุตสาหกรรม	18.4%
- การรับเหมาก่อสร้าง	5.0%
- การบริการ	3.8%
- การธนาคารและสถาบันการเงินอื่น	2.8%
- ธุรกิจเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	1.8%
- การสาธารณูปโภค	1.3%
- การเหมืองแร่	0.1%

การกระจายสินเชื่อไปยังภาคเศรษฐกิจสาขาต่างๆ ยังมีความไม่เท่าเทียมกันอยู่มาก หากเทียบกับ GDP ของแต่ละภาคเศรษฐกิจ ซึ่งโครงสร้างเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีภาคเกษตรเป็นหลัก รองลงไปได้แก่ภาคการค้า ภาคบริการ และภาคอุตสาหกรรม ตามลำดับ มีสัดส่วนและอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในช่วงปี 2524-2530 เป็นดังนี้

	สัดส่วนการผลิต	การขยายตัว (%)
เกษตรกรรม	35.8	2.9
การค้า	13.8	2.9
บริการ	12.2	10.6
อุตสาหกรรม	8.1	4.7
อื่นๆ	30.1	6.6
รวม	100.0	5.1

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หากพิจารณา อัตราการขยายตัวของสาขาเศรษฐกิจแล้ว สาขาบริการควรจะได้รับสินเชื่อนี้ในสัดส่วนที่สูงกว่านี้ เพราะเป็นสาขาที่มีอัตราการขยายตัวของการผลิตสูง หรือสาขาการผลิตที่มีส่วนก่อให้เกิดผลผลิตและการจ้างงานเป็นสัดส่วนที่สูงใน GDP ควรได้รับสินเชื่อนี้ในสัดส่วนที่สูงด้วย เช่น สาขาเกษตรกรรม บริการ และอุตสาหกรรม เป็นต้น

แต่ภาคการค้า ได้รับสินเชื่อนี้มากที่สุด แม้ว่าจะมีสัดส่วนการผลิตลดลงมากในปัจจุบัน และมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยเพียง 2.9% และเมื่อเทียบกับภาคเกษตรกรรม ซึ่งมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยเท่ากัน แต่มีสัดส่วนการผลิตถึง 35.8% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคทั้งสิ้น แต่กลับได้รับสินเชื่อนี้เพียง 14.7% ของสินเชื่อนี้ทั้งหมดเท่านั้น และสินเชื่อนี้ที่มักตกอยู่กับเกษตรกรที่มีฐานะดีเป็นส่วนใหญ่

การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์นั้น รายได้ส่วนใหญ่มาจากการปล่อยสินเชื่อ โดยรายได้ของธนาคารพาณิชย์จะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยและปริมาณเงินกู้ที่ให้แก่ภาคธุรกิจต่างๆ ในตลาดที่มีการแข่งขันกันมาก การกำหนดปริมาณเงินกู้และอัตราดอกเบี้ยนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์สินเชื่อ (Demand for Loans) และอุปทานสินเชื่อ (Supply of Loans) ในภาวะที่อุปสงค์สินเชื่อมีมากกว่าอุปทานสินเชื่อ ย่อมมีผลทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น และปริมาณสินเชื่อจะเพิ่มขึ้นตามอุปทานสินเชื่อ จนถึงจุดดุลยภาพใหม่ ที่อุปสงค์สินเชื่อเท่ากับอุปทานสินเชื่อ แต่ถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ไม่สามารถปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น ถึงจุดดุลยภาพใหม่แล้ว อุปสงค์ส่วนเกินจะเกิดขึ้นในตลาดเงินกู้ ซึ่งเป็นไปได้ที่ธนาคารในฐานะที่ต้องการแสวงหากำไรสูงสุด ภายใต้อันตรายต่ำสุด จะทำการปันส่วนสินเชื่อ ^{1/}

^{1/} อภิชาติ คอยระงับ. การปันส่วนสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528

สำหรับโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยในระบบธนาคารพาณิชย์ได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ๆคือ

ก. ดอกเบี้ยเงินฝาก ได้แก่

- ดอกเบี้ยเงินฝากกระแสรายวัน (Demand Deposits)
- ดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ (Saving Deposits)
- ดอกเบี้ยเงินฝากจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาหรือดอกเบี้ยเงินฝากประจำ (Time Deposits)

ซึ่งดอกเบี้ยเหล่านี้ เดิมมีการกำหนดอัตราเพดานสูงสุด โดยธนาคารแห่งประเทศไทย อาศัยอำนาจตามมาตรา 14(1) แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2522) แต่ในปัจจุบันคงกำหนดเฉพาะดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ ส่วนดอกเบี้ยเงินฝากจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา กำหนดให้ลอยตัว

ข. ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ ได้แก่

- ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร
- ดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ประเภทมีระยะเวลาระหว่างธนาคาร (BIBOR)
- ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมลูกค้าชั้นดี (Prime Rate) ซึ่งประกอบด้วย
 - ดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำ (MLR) และ
 - ดอกเบี้ยเงินกู้เบิกเกินบัญชีขั้นต่ำ (MOR)

ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดโดยธนาคารพาณิชย์

ค. ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารแห่งประเทศไทย ได้แก่

- ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมและซื้อลด
- ดอกเบี้ยรับซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน
- ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทย หรือดอกเบี้ยมาตรฐาน (Standard Rate) และ
- ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมในตลาดซื้อคืน (Repurchase Rate)

ซึ่งอัตราดอกเบี้ยเหล่านี้ ถูกกำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

ง. ดอกเบี้ยหลักทรัพย์รัฐบาล ได้แก่

- ดอกเบี้ยตั๋วเงินคลัง (Treasury Bill Rate)
- ดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล (Government Bond Rate)

การกำหนดอัตราดอกเบี้ยอยู่ภายใต้การควบคุมของทางการเป็นส่วนใหญ่ โดยทางธนาคารแห่งประเทศไทย ดำเนินนโยบายกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และเงินให้กู้ยืมสูงสุดตลอดมา ^{2/} ดังตารางที่ 1 ในขณะที่เดียวกันก็ดำเนินนโยบายควบคุมสินเชื่อ

^{2/} ปัจจุบันคงกำหนดแต่เพดานอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินฝากจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลากำหนดให้ลอยตัว ตั้งแต่ปี 2532

เมื่อพิจารณาโครงสร้างสินเชื่อและเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ พบว่าสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ให้กู้ยืมในอดีต จะอยู่ในรูปของเงินเบิกเกินบัญชี ถึงร้อยละ 74.3 (ปี 2519) แต่ในปัจจุบัน (ปี 2532) มีสัดส่วนใกล้เคียงกับสินเชื่อประเภทเงินให้กู้ยืม ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนเกินร้อยละ 30 ตั้งแต่ปี 2528 เป็นต้นมา เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ พยายามระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อ จากการเกิดความเสียหายในการให้กู้ ในรูปของการเบิกเกินบัญชี เพื่อนำเงินไปเล่นแชร์ และเกิดแชร์ล้มในช่วงปี 2526-2527

ส่วนด้านเงินฝาก ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของเงินฝากประจำมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 75.2 ในปี 2519 และร้อยละ 64.7 ในปี 2532 นับว่ายังมีสัดส่วนสูงอยู่ เมื่อเทียบกับเงินฝากกระแสรายวันและเงินฝากออมทรัพย์

พิจารณาจากยอดเงินฝากทั้งสิ้น 64,446.9 ล้านบาท เพียงธันวาคม 2532 สาขาธนาคารพาณิชย์ 304 สำนักงาน ให้สินเชื่อแยกตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ธุรกิจการพาณิชย์ 18,564.3 ล้านบาท หรือ 32.3% ของสินเชื่อทั้งสิ้น ส่วนใหญ่ให้แก่ธุรกิจการค้าส่งและค้าปลีก เครื่องอุปโภคบริโภค
2. ธุรกิจอุตสาหกรรม 10,564.3 ล้านบาท หรือ 18.4% ของสินเชื่อทั้งสิ้น ส่วนใหญ่ให้แก่กิจการโรงสี โรงงานอัดมัน โรงงานน้ำตาล และโรงงานผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์
3. การบริโภคส่วนบุคคล 11,564.7 ล้านบาท หรือ 20.1% ของสินเชื่อทั้งสิ้น เป็นการให้สินเชื่อแก่ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ข้าราชการครู และสหกรณ์ออมทรัพย์ครู
4. การเกษตรกรรม 8,468.8 ล้านบาท หรือ 14.7% ของสินเชื่อทั้งสิ้น
5. อื่นๆ เช่น ธุรกิจบริการ และอสังหาริมทรัพย์ ฯลฯ

แม้ว่าธนาคารพาณิชย์ ให้สินเชื่อในรูปเงินเบิกเกินบัญชีลดลง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการกู้เพื่อการพาณิชย์ แต่การให้กู้แก่ภาคเกษตรกรรมเพียงร้อยละ 14.7 ในปัจจุบัน ยังนับว่าต่ำมาก

จึงน่าที่จะมีการศึกษาด้านพฤติกรรม การปล่อยสินเชื่อ ของธนาคารพาณิชย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยพิจารณาเป็นรายสาขาเศรษฐกิจ ซึ่งยังมีผู้ศึกษาน้อยมาก มักเป็นการศึกษาโดยพิจารณาตามประเภทของสินเชื่อในรูปต่างๆ โดยไม่ได้แยกเป็นประเภทแต่ละสาขาเศรษฐกิจ เพื่อให้เห็นถึงทิศทาง การให้สินเชื่อแก่กลุ่มลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ในภูมิภาคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในการศึกษาพฤติกรรมการค้าให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จุดประสงค์ของการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับตลาดสินเชื่อ โดยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่อยู่ในตลาดตลอดจนปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่นการกำหนดนโยบายสินเชื่อของทางการ ทำให้เราทราบถึงสภาวะการเปลี่ยนแปลงของตลาด ดังนั้นเราสามารถแบ่งการศึกษาในเรื่องนี้ออกเป็น 2 ด้านคือ

1. ด้านปริมาณสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ให้แก่ผู้ประกอบการในแต่ละสาขาเศรษฐกิจ เพื่อวิเคราะห์และฉายภาพข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยพิจารณาเป็นรายสาขาเศรษฐกิจในระหว่างปี 2521-2531 การวิเคราะห์จะดูจากอัตราส่วนของการให้สินเชื่อ เทียบกับ GRP ในแต่ละสาขาเศรษฐกิจ หรือดูความสอดคล้องของอัตราการขยายตัวของสินเชื่อ และอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สามารถใช้อธิบายเพื่อให้เห็นภาพได้ว่าธนาคารพาณิชย์มีการจัดสรรสินเชื่อให้แก่แต่ละสาขาเศรษฐกิจอย่างไร

2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์สินเชื่อในแต่ละสาขาเศรษฐกิจ เนื่องจากการลงทุนในแต่ละสาขาจะมีความแตกต่างทางด้านสินค้านำเข้า กล่าวคือ ภาคอุตสาหกรรม มีความจำเป็นต้องลงทุนในสินค้านำเข้า เช่น เครื่องจักรที่มีราคาสูงกว่าภาคการเกษตรที่มีความต้องการเงินทุนหน่วยสุดท้ายน้อย ทำให้ความต้องการสินเชื่อในแต่ละสาขาเศรษฐกิจต่างกัน ดังนั้นจึงควรศึกษาด้านความต้องการสินเชื่อด้วย เพื่อสะท้อนให้เห็นภาพทั้งสองด้านคือด้านอุปทานและความต้องการสินเชื่อ โดยอาจนำไปอธิบายได้ถึงพฤติกรรมของการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในภาค ซึ่งดำเนินนโยบายตามการบริหารงานจากส่วนกลางที่ต้องการแสวงหากำไร เป็นหลัก และดำเนินตามนโยบายของทางการรองลงมา

1.3 ขอบเขตการศึกษา

เป็นการศึกษาโครงสร้างการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ และความต้องการสินเชื่อ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรวม 17 จังหวัด ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี 2521-2531

ในการศึกษาจะศึกษาทั้งภาค และแบ่งการพิจารณาเป็น 3 ส่วนคือ

- อีสานตอนบน ประกอบด้วยจังหวัด เลย อุดรธานี หนองคาย สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร
- อีสานตอนกลาง ประกอบด้วยจังหวัด ชัยภูมิ ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด และยโสธร

- อีสานตอนล่าง ประกอบด้วยจังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี

สำหรับการพิจารณาเป็นรายสาขาการผลิต ของภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแบ่งเป็น 7 สาขาที่สำคัญ

1. สาขาเกษตรกรรม
2. สาขาอุตสาหกรรม
3. สาขาการก่อสร้าง
4. สาขาการพาณิชย์
5. สาขาสาธารณูปโภค (ด้านการขนส่ง)
6. สาขาการบริการ
7. สาขาอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล (ด้านที่อยู่อาศัย)

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ได้มาจากรายงานการให้สินเชื่อซึ่งแยกตามวัตถุประสงค์ หรือตามประเภทของธุรกิจที่ธนาคารพาณิชย์ รายงานให้ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัดในภาค ระหว่างปี 2521-2531 และจากการออกแบบสอบถามความต้องการสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการในภาค

1.4 วิธีการศึกษา

การศึกษาในเรื่องนี้จะเป็นการวิเคราะห์ การจัดสรรสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ในแต่ละสาขาเศรษฐกิจต่างๆ และการศึกษาด้านอุปสงค์สินเชื่อในแต่ละสาขาเศรษฐกิจ เพื่อทราบว่าความต้องการสินเชื่อในแต่ละสาขานี้อยู่กับปัจจัยอะไรบ้าง

ดังนั้นในการศึกษานี้ จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. ศึกษาการอ่านยืมสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ในแต่ละสาขาเศรษฐกิจ ตั้งแต่ปี 2521-2531 ว่ามีส่วนโดยเฉลี่ยแต่ละสาขาเท่าใด

สมการทั่วไปที่แสดงสัดส่วนของการให้สินเชื่อในภาคเป็นดังนี้

$$Y_{it} = B_1X_{it, 1} + B_2X_{it, 2} + \dots + B_7X_{it, 7}$$

Y_{it} แสดงปริมาณสินเชื่อรวมที่ธนาคารพาณิชย์ ให้สินเชื่อในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

$X_{it, K}$ แสดงปริมาณสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ ให้ในแต่ละสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ 7 สาขา

$B_1 \dots B_7$ แสดงสัดส่วนการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในแต่ละสาขาเศรษฐกิจ

โดยที่ i คือจังหวัดต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 17 จังหวัด

$i = 1$	หมายถึง	จังหวัดกาฬสินธุ์
$= 2$	"	ขอนแก่น
$= 3$	"	ชัยภูมิ
$= 4$	"	นครพนม
$= 5$	"	นครราชสีมา
$= 6$	"	บุรีรัมย์
$= 7$	"	มหาสารคาม
$= 8$	"	มุกดาหาร
$= 9$	"	ยโสธร
$= 10$	"	ร้อยเอ็ด
$= 11$	"	เลย
$= 12$	"	ศรีสะเกษ
$= 13$	"	สกลนคร
$= 14$	"	สุรินทร์
$= 15$	"	หนองคาย
$= 16$	"	อุดรธานี
$= 17$	"	อุบลราชธานี

t คือจำนวนปีที่ใช้ในการศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2521-2531

$t = 1$	หมายถึง	ปี 2521
2	"	2522
3	"	2523
4	"	2524
5	"	2525
6	"	2526
7	"	2527
8	"	2528
9	"	2529
10	"	2530
11	"	2531

K แทนสาขาการผลิตทั้ง 7 สาขาที่สำคัญ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

$K = 1, 2 \dots 7$

$K = 1$ หมายถึง สาขาเกษตร
 $= 2$ " สาขาอุตสาหกรรม
 $= 3$ " สาขาการพาณิชย์
 $= 4$ " สาขาการก่อสร้าง
 $= 5$ " สาขาการบริการ
 $= 6$ " สาขาบริโภคส่วนบุคคล
 $= 7$ " สาขาสาธารณูปโภค

และเพื่อให้เห็นภาพทั้งหมดได้ในบางสาขา เช่น สาขาเกษตรกรรม ซึ่งเป็นสาขาหลักของภาค จะนำการให้สินเชื่อของสถาบันที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เข้ามาพิจารณาด้วย และสาขาอุตสาหกรรมที่รัฐบาลกำหนดให้ส่งเสริมอุตสาหกรรมในภูมิภาค ตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 และการให้สินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจเป้าหมายก็เป็นการช่วยส่งเสริมด้านหนึ่ง ดังนั้นเพื่อให้เห็นภาพรวมของการให้สินเชื่อทั้งหมด ในภาคนี้จะนำการให้สินเชื่อของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย มาพิจารณาด้วย

2. การศึกษาอุปสงค์สินเชื่อในแต่ละรายสาขาทางเศรษฐกิจ โดยพิจารณาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการกู้ยืมเงิน ซึ่งคาดว่าความต้องการสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์จะขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยลงทุน โดยพิจารณาจาก

2.1 รายได้ที่ได้รับจากการดำเนินงาน (Y)

2.2 ต้นทุนของสินเชื่อ ซึ่งในที่นี้คืออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (i_1)

2.3 ต้นทุนการผลิตสินค้า (C)

2.4 ราคาผลผลิตหรือสินค้าที่ขายได้ (P)

ซึ่งเราสามารถเขียนอยู่ในรูปทั่วไป (general form) ได้ดังนี้

$$CR_i^d = +B_1 Y + B_2 i_1 + B_3 P + B_4 C +$$

โดย CR_i^d แสดงปริมาณความต้องการสินเชื่อในแต่ละสาขาเศรษฐกิจที่กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์

โดยจะใช้ใน 6 สาขา คือ สาขาเกษตร สาขาอุตสาหกรรม สาขาการเกษตร สาขาการก่อสร้าง สาขาการบริการ สาขาสาธารณูปโภค ส่วนสาขาบริโภคส่วนบุคคลจะเน้นทางด้านที่อยู่อาศัย ซึ่งผู้กู้ส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้ประจำเป็นรายเดือน ความต้องการของสินเชื่อในสาขานี้คาดว่าจะขึ้นอยู่กับ

- รายได้ที่ได้รับ (Y)
 - อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (i_t)
 - ค่าใช้จ่ายของผู้ได้รับสินเชื่อ (C)
- ซึ่งสามารถเขียนอยู่ในรูปทั่วไปได้ดังนี้

$$Cr_t^d = + B_1 Y_t + B_2 i_t + B_3 C_t +$$

สำหรับระดับราคาสินค้าในที่นี้คือ ราคาบ้านที่อยู่อาศัย ซึ่งจะไม่นำมาเป็นปัจจัยในการพิจารณา เนื่องจากเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการสินเชื่อในสาขาที่สูง กล่าวคือราคาบ้าน อาจใช้เป็นตัวแทนความต้องการสินเชื่อได้เกือบทั้งหมด ดังนั้นเพื่อขจัดปัญหาดังกล่าวจะตัดตัวแปรนี้ออก

ในการหาสัดส่วนของปัจจัยที่กำหนดความต้องการสินเชื่อ จะทำโดยการออกแบบสอบถามแก่ผู้ประกอบการใน 7 สาขา

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. จะทำให้ทราบถึงภาพรวมของการจัดสรรสินเชื่อ ตามรายสาขาการผลิตของธนาคารพาณิชย์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามข้อเท็จจริงในปัจจุบัน ว่ามีสัดส่วนการปล่อยสินเชื่อ เป็นอย่างไร

2. จะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่กำหนดความต้องการสินเชื่อ แยกตามสาขาการผลิตในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ทางการ คือธนาคารแห่งประเทศไทย ในการวางนโยบายดูแลกำกับธนาคารพาณิชย์ให้สามารถจัดสรรทรัพยากรทางการเงิน ในรูปของการจัดสรรสินเชื่อ เพื่อให้มีการถ่ายเททรัพยากรทางการเงิน ไปสู่ภาคเศรษฐกิจที่เห็นว่ามีมีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับสภาพการผลิตของภาค ตามรายสาขาการผลิตที่ก่อให้เกิดผลผลิตและการจ้างงานในสัดส่วนที่สูง เป็นสำคัญ